

«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	
4 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна 3 – 4 класи. Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	

II СТУПІНЬ

Предмет	Програма
5-7 класи	
Українська мова	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku
Українська література	
Зарубіжна література	
Іноземна мова (англ. мова)	
Математика	
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»/ Інтегрований курс «Довкілля»	
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	
Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси морального спрямування*	
Вступ до історії України та громадянської освіти	
Інформатика	
Технології	
Інтегрований курс «Мистецтво»	
8 клас	
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови. Наказ МОН України 17.07.2013 №983.
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)

Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)

9 клас

Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови. Наказ МОН України 17.07.2013 № 983.
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)

Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)

V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей навчального процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різниться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарт та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання,

проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному, дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Відповідно до статті 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту» учні ЗЗСО мають право на забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії, яка формується шляхом визначення власних освітніх цілей, а також вибору суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними форм здобуття загальної середньої освіти; навчальних планів та програм, навчальних предметів, форм організації освітнього процесу, засобів, методів навчання. Таким чином, за потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Питання спроможності закладу забезпечити реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та розроблення індивідуального навчального плану розглядається педагогічною радою на основі поданою батьками заяви, складеною за відповідною формою (стаття 14 пункт 3 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між

вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-об'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

При виконанні обов'язкового виду роботи учителі мають **розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів**, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН. Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, на шкільному сайті у розділі «Навчально-виховна робота/Критерії оцінювання здобувачів освіти».

Упродовж навчання в 1-4 класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1 – 4 класів виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти **у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою** на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 31.08.2024 №1).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 № 813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно, має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання зручно використовувати інструменти з орієнтованого переліку, наведеного в Додатку 1.

Результати формувального оцінювання виражаються **вербальною оцінкою** учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час само оцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендується проводити **тематичні діагностувальні роботи**. **Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком** про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання **фіксуються у зошитах** для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, **повідомляючи учням та їхнім батькам**.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання. **Підсумкова оцінка за рік** визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка **фіксується** у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- 2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти

прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних

цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Оцінювання учнів 5-7 класів

Оцінювання учнів 5-7 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 року. «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

Основними функціями оцінювання є:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

- мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюються згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета /інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження;

аналіз портфоліо;

письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкти; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентацій результатів завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

самооцінювання, взаємооцінювання;

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання. До оцінювання наскрізних умінь може долучатися практичний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних(цифрових) технологій, зокрема відеоконференцій.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання учнями принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати

результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання — інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) відображає як процес навчання учнівства так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо). Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформаційно (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли учні із обов'язковими очікуваними результатами

навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їх проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2) до наказу МОН від 02.08.2024 №1093 з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр вчитель / учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів що постали перед учнями, та коригування освітнього процесу. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню, за рішенням педагогічної ради, протокол від 30.10.2023 №2 «Про визначення єдиного документа коригування оцінок учнів закладу».

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року. Річне оцінювання не підлягає коригуванню за рішенням педагогічної ради.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання. Один рівень складається з 3 балів, які в сумі дають 12.

початковий (1–3 бали);

середній (4–6 балів);
достатній (7–9 балів);
високий (10–12 балів).

Свідоцтво досягнень складається з двох частин:

1. Характеристика навчальної діяльності. Тут учителі оцінюють рівень сформованості наскрізних умінь в учня / учениці наприкінці навчального року. Йдеться про розуміння прочитаного, висловлення власної думки, критичне і системне мислення, ініціативність тощо.

Оцінок у цьому розділі нема. Учитель лише визначає один із рівнів сформованості того чи того уміння: «Має значні успіхи», «Демонструє помітний прогрес», «Потребує уваги і допомоги». Заповнювати цю частину свідоцтва вчителі можуть колегіально або це може робити класний керівник.

2. Характеристика результатів навчання. У цьому розділі виставляють бали за навчальні предмети / інтегровані курси щосеместрово й за рік. Спочатку вчитель виставляє бал за окремі групи результатів навчання, які визначено в Державному стандарті базової освіти. Після цього виводить загальну оцінку за семестр

За кожен з цих груп результатів навчання вчитель виставляє оцінку. Загальна оцінка за семестр формується на підставі чотирьох оцінок за групами результатів, а річна — на основі семестрових.